

-คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ 260/2538
บันทึกเรื่อง อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินริมแหล่งน้ำสาธารณะ

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษา
แหล่งน้ำสาธารณะที่ต้นเขินขึ้นว่า ขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า
ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ เริ่มจาก “ที่ชายตลิ่ง” ออกไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะ
ในกรณีที่ดินริมแหล่งน้ำสาธารณะต้นเขินเองตามธรรมชาติ เกิดที่ดินริมแหล่งน้ำที่น้ำท่วมไม่ถึงอีกต่อไป
ที่ดินดังกล่าวจึงพ้นสภาพจากการเป็นที่ชายตลิ่งและไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ดูแล

รักษาของกรมเจ้าท่า และแม้ว่าที่ดินดังกล่าวจะไม่ถือเป็น “ที่ชายตลิ่ง” ตามมาตรา 1304(2)
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วก็ตาม แต่ตราบไต่ที่ยังไม่มีการถอนสภาพที่ดินนั้นจาก
การเป็น “สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา 8วรรคสอง แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินนั้นก็ยังคงมีสภาพเป็น “สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับ

พลเมืองใช้ร่วมกัน” อยู่ตราบนั้น และอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอแห่งท้องที่ตาม
พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ประกอบกับประมวลกฎหมายที่ดิน และ
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 การดำเนินการปลูกสร้างอาคารหรือ
สิ่งอื่นใดลงในที่ดินดังกล่าวก็ต้องขออนุญาตจากนายอำเภอแห่งท้องที่นั้น สำหรับการระวางซี

และรับรองแนวเขตที่ดินของเอกชนกับแหล่งน้ำสาธารณะนั้น เมื่อกรมเจ้าท่ามีขอบเขตรับผิดชอบ
จำกัดอยู่แต่เฉพาะบริเวณที่ชายตลิ่ง การระวางซีและรับรองแนวเขตดังกล่าวจึงต้องถือตามจุดที่น้ำ
ขึ้นสูงสุดในปัจจุบัน

-คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสรีจที่ 504/2549
บันทึกเรื่อง การทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับอำนาจในการดูแลรักษา
แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย

กรณีที่มีการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวีได้ขอให้มีการทบทวนความเห็นตามเรื่องเสรีจที่
260/2838 นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับความเห็นของคณะ
กรรมการกฤษฎีกา ที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินริมแหล่งน้ำ
สาธารณะดังกล่าว และมีความเห็นเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

การพิจารณาว่า ที่ดินนั้นน้ำท่วมถึงหรือไม่ ต้องถือหลักเกณฑ์ว่าที่ดินนั้นโดยปกติ น้ำท่วมไม่ถึง
ตลอดไป มิใช่เฉพาะฤดูใดฤดูหนึ่งหรือเพียงปีใดปีหนึ่งเท่านั้น แต่ถ้าหากปรากฏว่าที่ดินที่น้ำท่วม

ไม่ถึงอันเกิดจากการกระทำของบุคคล กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีก็ต้องใช้อำนาจ

ตามมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ในการเข้าดำเนินการดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำนั้น และแม้จะมีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ก็เป็นการออกโดยมิชอบ ซึ่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมีหน้าที่ดำเนินการขอให้เพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นต่อไป ฯลฯ

Source: <http://www.md.go.th/md/>